
Møtedato: 12.11.09
Dokumentdato: 30.10.09
Saksbehandler: Kai Mjøsund
Saksnummer: 2008/875

SAK 56/2009: Strategisk utvikling av studiesteder. Relokalisering av bachelorstudiet i Statsvitenskap til studiested Drammen, innfasing i perioden 2010 - 2012

Forslag til vedtak:

1. Høgskolen i Buskerud følger opp departementets langsiktige målsetning om tydeligere profilering, økt faglig samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon innen fag og forskning.
2. Studiested Kongsbergs fag og forskningsområder utvikles innen teknologi, optometri og synsvitenskap og økonomi og administrasjon med industriell økonomi som nytt satsningsområde.
3. Bachelorstudiet i Statsvitenskap relokaliseres fra studiested Kongsberg til Drammen. Studiet innfases i Drammen over en treårsperiode ved at opptak for studentkull 2010/2011 skjer i Drammen. De studenter som er tatt opp ved studiested Kongsberg gjennomfører sine studier i Kongsberg.

Oppsummering

Kunnskapsdepartementets strategi for utviklingen av Universitets- og høyskolesektoren bygger på en målsetning om tydeligere profilering, økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK). Det er foreslått avsatt kr 50 mill for denne strategiske satsningen i 2010, det er opplyst at midlene fordeles til de institusjoner og samarbeidsprosjekter som profilerer og synliggjør effekter og resultater.

Styrets føringer for ny strategiplan, HiBu 2015, er at planen skal underbygge målsettingen om å utvikle et universitet sammen med andre.

Videre er føringene fra styret å videreutvikle en flercampusmodell ved en tydeliggjøring av faglig spisset profil og attraktiv merkevare gjennom et effektivt partnerskap med regionale aktører. I debatten vedrørende strategiprosessen har dette fokuset vært drøftet og argumentert for både i styreseminarer og ved høyskolens interne strategiseminarer. Strategiplanen er nå ute til høring i høyskolen.

Forslaget om relokalisering av bachelorstudie i statsvitenskap- menneskerettigheter og tilhørende fagmiljø er initiert og utviklet internt i Avdeling for økonomi og samfunnsvitenskap (AØS). Fagmiljøet, flertallet av studentene og dekan ønsker sterkt å flytte studietilbudet. Dekanens notat av 20. august (vedlagt) argumenter med at det er

Styresak – Høgskolen i Buskerud

mange strategiske, faglige og rekrutteringsmessige fordeler ved å tilby studiet ved studiested Drammen for fremtiden. Det foreslås opptak til studietilbudet i statsvitenskap- menneskerettigheter ved studiested Drammen fra opptaket i 2010. Det er også beskrevet økonomiske fordeler faglig sett ved at fagpersoner innen master i Human Rights & multiculturalism (HRMC) og lærerutdanning samlokaliseres, samt at det skaper muligheter for felles undervisning med studietilbudet i visuell kommunikasjon som er etablert i Drammen. Kunnskapsdepartementet har godkjent etablering av master i HRMC. Det er ved AØS utredet en betydelig sambruk av emner mellom bachelor i statsvitenskap- menneskerettigheter og bachelor visuell kommunikasjon. Slik sambruk reduserer undervisningskostnadene og bedrer studentmiljøet lokalt. Andre vektige argumenter er potensialet for økt studentrekruttering, gjennomstrømning og bedret konkurransesituasjon for fremtidig rekruttering av faglige ansatte. Det er 104 registerete studenter ved studieprogrammet pr. 04.11.09.

Relokalisering av fagmiljøet innen statsvitenskap understøtter den foreslått profilen for campus Drammen, ”Profil Drammen - Helse & samfunnsfag”, jfr innspill fra campusutvalget i Drammen.

Det er enkelte infrastrukturmessige utfordringer vedrørende økt antall ansette og studenter ved studiestedet.

Dette vil, alt etter valg av løsning, medføre noe økte kostnader for høyskolen.

Dette vil imidlertid oppveies av reduserte undervisningskostnader ved bruk av felles emner, økt rekruttering, økt studiepoengsproduksjon og økt forskningsaktivitet.

Det vurderes som praktisk og økonomisk gjennomførbart for studieår 2010/2011 og for fremtidige opptak. Konkrete forslag til løsninger kan gjennomføres når man vet den totale belastningen som planlegges fra oppstart av studieåret 2010/2011 ved studiestedet. Over tid vil relokaliseringen av statsvitenskap- menneskerettigheter og igangsetting av andre nye studietilbud (eksempelvis master HRMC) kreve økt administrativ kapasitet/ tilstedeværelse i Drammen. Dette gjelder spesielt innen studieadministrasjon og bibliotek. Det igangsettes arbeid med å finne konkrete løsninger for 2010 og langsiktig administrative løsninger for å understøtte den økningen som totalt sett skjer ved studiested Drammen.

Omstillingsavtalen ved høyskolen kommer til anvendelse der det blir aktuelt.

Saksopplysninger

Høgskolens strategiske utfordringer og departementets føringer

Kunnskapsdepartementets strategi for utviklingen av Universitets- og høyskolesektoren bygger på en målsetning om tydeligere profil for institusjonene, økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon. Det foreslås avsatt 50 mill kr for denne strategiske retningen i 2010, som fordeles til de institusjoner og samarbeidsprosjekter som profilerer og synliggjør effekter og resultater (KD: Orientering om forslag til statsbudsjett 2010 for universiteter og høyskoler).

Stjernø-utvalgets innstilling (*Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning*, NOU 2008:3)

som ble presentert i januar 2008 satte et kritisk søkelys på mange sider ved norsk

høyere utdanning og kom med konkrete forslag for å styrke både utdanning, forskning.

Utvalget ga også forslag til ny struktur i høyere utdanning. Stjernø-utvalget påpekte at

Styresak – Høgskolen i Buskerud

sektoren har mange fragmenterte miljøer og at miljøene er for små og dermed sårbare. Tilstandsbeskrivelse og diagnosen fikk i det store og hele støtte fra sektoren innbefattet Høgskolen i Buskerud.

Kunnskapsdepartementet besluttet at fusjoner mellom institusjonene, noe som utvalget argumenterte for, skulle være frivillig. Ministeren støttet imidlertid utvalgets beskrivelse av situasjonen i sektoren. På Kontaktkonferansen mellom Departementet og sektoren i januar 2009 uttalte hun følgende. Sitater fra talen:

- Selv om sektoren oppnår bedre resultater de siste årene, har Stjernø-utvalget sagt i sin rapport at mange små fagmiljøer konkurrerer dårlig om studenter og forskningsmidler nasjonalt. Walløe-rapporten antyder også at de store fagmiljøene ved universitetene kanskje ikke konkurrerer så godt i det internasjonale toppsjiktet som statistikken kan gi inntrykk av.
- Fagevalueringene i Forskningsrådet er entydige på at forskningen er for spredt, og at fagmiljøer generelt favner for bredt i sin fagportefølje og til dels mangler profil og ledelse.
- Det vil kreve samarbeid med institusjoner i innland og utland, både direkte samarbeid mellom forskere og fagmiljøer, men også institusjonalisert samarbeid og tilrettelegging.

Høgskolens utvikling av strategiplan for HiBu 2015 skal underbygge realisering av målsettingen om å utvikle et universitet sammen med andre. I høringsutkastet til ny strategiplan beskrives det at høgskolens strategi for måloppnåelsen er Oslofjordalliansen. Styret ga administrasjonen dette som forutsetning i oppstarten av strategiprosessen. Andre mulige utfall som beskrives i høringsutkastet er (1) fusjon mellom høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold, (2) fusjon mellom høgskolene i alliansen og Universitetet for miljø- og biovitenskap, eller (3) andre universitetskvalifiserende konfigurasjoner.

Høringsutkastet til strategiplan, som bygger på styrets strategidiskusjoner og den interne strategiprosessen, sier også at høgskolen skal videreutvikle bachelorstudiene, som er fundamentet for vår faglige aktivitet. Høgskolen skal videreutvikle spissfaglig kompetanse som grunnlaget for satsingen på master- og doktorgradsstudier, samt forskning og utvikling på internasjonalt nivå.

En flercampus modell med faglig spissing

Videre beskrives det at høgskolen skal videreutvikle flercampusmodellen ved en tydeliggjøring av faglig spisset profil og attraktiv merkevare gjennom et effektivt partnerskap med regionale aktører. I debatten vedrørende strategiprosessen har dette fokuset vært drøftet og argumentert for både i styreseminarer og ved høgskolens interne strategiseminarer.

Styresak – Høgskolen i Buskerud

Metoden for å understøtte dette er beskrevet i høringsnotat som å være en styrking av fagmiljøene gjennom satsninger på PhD utdanning kombinert med profilutvikling av studiestedene. Følgende profilutvikling er foreslått i utkast pr november 2009 (vedlegg 2):

Profil Ringerike - Handelshøgskolen
Profil Drammen - Helse & samfunnsfag
Profil Kongsberg - Teknologi & Synsvitenskap

Dette legger opp til at fagmiljøer i større grad samlokaliseres og derved synliggjøres bedre som et helhetlig fagmiljø. Synlighet skal bidra til større mulighet for rekruttering av kompetanse og økt rekruttering av studenter til studietilbudene. Dette er viktig ifht økt konkurranse nasjonalt og internasjonalt. Denne satsningen understøtter også departementets strategi for økt profilering, samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).

Avdeling for økonomi og samfunnsvitenskaps (AØS) argumentasjon for relokalisering

AØS fremmet allerede høsten 2008 et ønske om å flytte statsvitenskap til studiested Drammen. Med bakgrunn i at styret i januar 2008 (styresak 03/08) nedsatte et utvalg for å foreta en samlet vurdering av administrativ og faglig virksomhet, herunder strukturelle tiltak og prosjektvirksomhet, foreslo AØS relokalisering. I styresak 69/08 ble det vedtatt å utrede flytting av statsvitenskap fra Kongsberg til Drammen. Administrasjonen fremmet ikke forslaget med den begrunnelse at saken måtte utredes videre. En forutsetning for flytting var NOKUTs godkjenning av masterstudiet i Human Rights and Multiculturalism, samt ansettelse av en professor innenfor fagområdet. Masterstudiet er nå godkjent av NOKUT og det er ansatt en professor med spesialisering innenfor området. I tillegg har en ansatt ved avdelingen (faggruppe statsvitenskap-menneskerettigheter) fått opprykk til professor. Søknad om etablering av masterstudiet er godkjent av Kunnskapsdepartementet.

Avdelingen fremsendte 20. august 2009 et nytt notat (vedlagt) med ønske om å relokalisere studietilbudet fra opptak i august 2010. Fagmiljøet innen statsvitenskap, flertallet av studentene og dekan argumenterer sterkt for dette. Fagmiljøet er innstilt på en flytting av studietilbudet fra Kongsberg til Drammen. Det har vært gjennomført lokale drøftinger ved studiested Kongsberg og Drammen angående en mulig flytting av studieprogrammet.

Avdelingen argumenter i sitt notatet at en relokalisering av bachelorstudiet i statsvitenskap er en faglig strategisk satsning mot utviklings av PhD-studium i Business Administration/"Økonomi, ledelse og samfunn" sammen med partnerne i Oslofjordalliansen. Videre at relokalisering underbygger fokus og stikkord for ny strategiplan med økt vekt på tverrfaglighet, nærhet og effektivitet. Relokalisering av statsvitenskap og arbeid for å etablere denne PhD henger sammen. Dette er fordi de masterprogram som bør føre frem til slik felles PhD er etablert i byene Hønefoss, Horten, Drammen og Halden. Flyttingen av statsvitenskap vil, sammen med oppstart av master Human Rights & multiculturalism (HRMC), i en vesentlig grad øke den samfunnsfaglige synlighet på Papirbredden. Stedets faglige tyngde økes ved at en gruppe AØS-ansatte med doktorgrad blir sittende sammen i Drammen, sentralt i forhold til Hønefoss, Horten og Halden. Oslofjordsamarbeidet gjør også at reiseavstanden til

Styresak – Høgskolen i Buskerud

Horten, Halden og Ås vil bli av betydning. Et samlet og styrket fagmiljø som også kan utvikle en større tverrfaglighet gjennom f eks tettere samarbeid med lærerutdanninger og helsefag vil også ha større muligheter til eksternt finansiert prosjektrettet aktivitet.

Videre peker avdelingen på at det er mye overlapping mellom undervisningsstabene i bachelor statsvitenskap-menneskerettigheter og Master HRMC. Disse programmene bør derfor ligge på samme sted. Underviserne ved bachelor statsvitenskap - menneskerettigheter ønsker å ha daglig kontakt med ny professor i internasjonale menneskerettigheter, som har kontor i Drammen. Denne professoren er statsviter av utdanning. Samling av fagmiljøet innen menneskerettigheter og multikulturalisme er også en oppfølging av partnerskapsavtalen mellom HiBu og Sparebanken Øst. Flytting innebærer mer samkjøring med andre studieprogram ved at det etableres felles emner mellom statsvitenskap og visuell kommunikasjon. Begrunnelser for dette er gjort i notatet både ifht felles undervisning innen avdelingen og planlagt utvikling i samarbeid med avdeling for helsefag og lærerutdanning. Viser til vedlagt notat.

Avdelingen peker også på at det er lettere å rekruttere forelesere og forskere innen statsvitenskap til studiested Drammen fremfor Kongsberg. Avdelingen har erfaring for dette fra rekrutteringsprosesser i 2007.

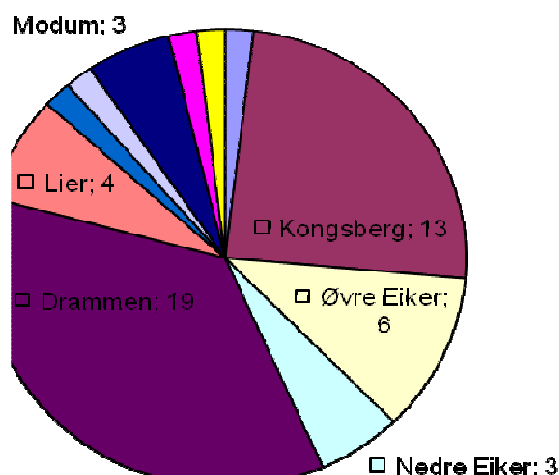
Avdelingen mener en flytting av studietilbudet også vil ha en positiv effekt på studentrekruttering. Det store flertallet av studentene ved bachelor statsvitenskap-menneskerettigheter bor nå ved Oslofjorden (søndre Buskerud, Oslo og Akershus). Ut fra oversikten over hjemstedskommuner til de studentene som i dag er knyttet til statsvitenskap tyder dette på at Drammensregionen, Oslo og Akershus er viktige markedsområder. Avdelingen opplyser at mange av studentene reiser til og fra undervisning, behovet for studenthybler synes lavt ut fra de erfaringer som er gjort ifht studentmassen som i dag studerer ved studiested Kongsberg. Det er 104 registrerte studenter på studieprogrammet pr. 041109. Tabellen under viser bosted for studenter opptatt ved studieprogrammet i 2008 og 2009, kopi fra vedlagt notat fra dekan AØS :

Opptakene i 2008 og 2009: Bosted for studenter tatt opp på 1. år bach-statsvit på HiBu:

Studentenes bosted ved opptak	August 2008 – svarte ja på tilbud om studie plass (ikke alle disse møtte)	August 2009 – svarte ja og møtte også frem ved oppstart
Kongsberg-Numedal-Øvr.Eiker:	5	7
Drammen med nabokommuner:	9	7
Oslo/Akershus:	19	14
Øvrige Oslofjord-området:	7	7
Øvrige Norge:	5	6

Tilbudet i statsvitenskap hadde redusert studenttilgang på Kongsberg fra 2006 til 2008. Fra 2006 til 2008 var reduksjonen på 22,5 %.

Som det framgår av grafene under kommer ca halvparten av studentene på hele programmet fra Buskerud.

De to andre store hjemstedsfylkene for studentene er Oslo og Akershus. Riktig nok gikk søkertallet opp i kjølvannet av finanskrisen. Men, så lenge studentene fortsatt overveiende bor i Oslo/Akershus og ved Oslofjorden vil Kongsberg lokalisering bidra til studieavbrudd og således svekke produksjonen av ferdige bachelorkandidater.

Et annet trekk når det gjelder hjemstedskommuner for de studentene som kommer fra Buskerud (våren 2008) er at hovedtyngden kommer fra Drammensregionen. Fra Drammen kommer 19 av 103 studenter og fra Kongsberg 13 (alle årskull da). Hjemstedskommuner til de studentene som i dag er knyttet til statsvitenskap tyder på at Drammensregionen, Oslo og Akershus er viktige markedsområder. Potensialet for å få flere studenter til studieprogrammet med lokalisering i Drammen bør dermed være stort.

Avdelingen opplever i dag at en del studenter går lei av pendling til Kongsberg og resultatet av dette synes å være at disse avslutter studiet ved HiBu til fordel for andre institusjoner som tilbyr statsvitenskap. Det kan derfor argumenteres for at det sannsynligvis også vil være lettere å beholde studenter gjennom hele studiet hvis reiseavstanden for de fleste reduseres. Redusert studentlekkasje.

Studentene på 2. år statsvitenskap tok i oktober 2008 initiativet til en underskriftsliste hvor de skrev under på om kullet ønsker Kongsberg eller Drammen som lokalisering for programmet. På listen ønsket 21 Drammen og 7 Kongsberg. Listen ble overlevert studieleder for statsvitenskap.

Økonomisk argumenterer avdelingen at det medfører ekstra kostnader for ansatte og unødvendig transport av forelesere mellom de to studiestedene Kongsberg og Drammen. Utgifter for å drive studier to steder vil i hovedsak være knyttet til undervisningsressursen for det enkelte emne innen bachelor statsvitenskap- menneskerettigheter og master HRMC. Å ha master HRMC ett sted og bch statsvitenskap- menneskerettigheter et annet

Styresak – Høgskolen i Buskerud

sted gir først og fremst et varig effektivitetstap. Ansattegruppen som både underviser og forsker innen fagområdene statsvitenskap og menneskerettigheter blir fragmentert, noe som går ut over studiemiljø, ansattes fagmiljø og potensialet for FoU virksomhet. Videre er det en forventning om økt studiepoengsproduksjon og flere fullførte bachelorgrader som følge av en sannsynlig økt studentrekruttering og færre avbrudd hvis tilbudet flyttes til Drammen.

Administrative, infrastrukturmessige og personalmessige konsekvenser

Det er gjennomført drøftinger ved lokalt IDF møte for studiestedssaker i Kongsberg og Drammen. I referat fra møtene angående en eventuell flytting av utdanningen, basert på avdelingens notat av 20. august 2009, fremkommer det at de faglige argumentene oppleves som gode og relevante. Det stilles mange relevante spørsmål angående praktisk gjennomføring av dette og spørsmål angående hvordan administrativ støtte til dette fagmiljøet skal organiseres.

De praktiske utfordringene knytter seg til blant annet infrastruktur som kontorplasser og undervisningsrom kapasitet.

Når det gjelder tilgang til kontorer har avdelingen i sitt notat skrevet at de i en oppstartsperiode er innstilt på midlertidige løsninger og utnyttelse av åpne landskapsløsninger. Slik situasjonen ved studiestedet er i dag finnes det mulighet for å leie/omdisponere 2-3 kontorplasser som i dag nyttes til andre formål. Konkrete løsninger må imidlertid vurderes i sammenheng med den totale endringen som skjer ved studiestedet, dette vil normalt ikke være avklart før i april/mai ifbm ansatte disponeringer ved alle avdelinger gjeldende fra 1. juli.

Kapasiteten vedrørende undervisningsrom og auditorier oppleves som presset i referatet fra IDF møtet i Drammen. Det vi har tallgrunnlag på fra kalenderåret 2008, er at HiBu utnyttet ca 61 % av sine 72 % avtalefestede arealdisponeringer til undervisningsrom/auditorier (beregnet ut fra belastning pr uke). Det betyr at de andre undervisningsaktørene på Papirbredden, HiT og BI, nytter en større andel en hva avtalene beskriver. HiT og BI faktureres for dette av HiBu. Høgskolen har ved flere anledninger varslet at vi kommer til å benytte vår 72 % i fremtiden. Det drøftes også muligheter for en bedre utnyttelse av rommene ved en effektivisering i form av endret undervisningsøkt inndeling og eventuelt utvidelse av undervisningstiden i de perioder hvor det er størst behov. Det vi vet er at det er mulig å styre gjennomføring av undervisning for etter og videreutdanningstilbud og mastertilbud bedre ifht til når lærerutdanning, sykepleieutdanning og radiografutdanning har praksisperioder ved institusjoner og skoler.

I tillegg til dette er det ledig auditorie- og klasseromkapasitet ved det tidligere høskolesentret på andre siden av elven. Utleier (Drammen kommune) er positive til å inngå en eventuell avtale.

Det er også påpekt at økt antall ansatte vil medføre større press på parkeringsmulighetene for ansatte. Ved studiestedet er det i dag en fremforhandlet behovsprøvet fordeling av parkeringsplasser. Det er muligheter for å øke antall parkeringsplasser noe, dette må vurderes nærmere.

Totalt sett vil dette, alt etter valg av løsning, medføre noe økte kostnader til infrastruktur. Det vurderes som praktisk og økonomisk gjennomførbart for studieår 2010/2011 og for

Styresak – Høgskolen i Buskerud

fremtidige opptak. Konkrete forslag til løsninger kan gjennomføres når man vet den totale belastningen som planlegges fra oppstart av studieåret 2010/2011. Arealavregningsgrunnlag for 2009 er bestilt.

Administrativ støtte til fagmiljøet og studenter ved Drammen er også problematisert i referatene fra IDF møtet. Dette er relevante problemstillinger som det må finnes gode og hensiktsmessige løsninger for, både slik at de administrativt ansatte har en arbeidsbyrde som er forsvarlig og slik at fagmiljøet og studentene får den støtte og service som de andre ved studiestedet opplever. Over tid vil relokaliseringen av statsvitenskap og igangsetting av andre nye studietilbud (eksempelvis master HRMC) kreve økt administrativ kapasitet i Drammen. Dette gjelder spesielt innen studieadministrasjon og bibliotek.

I en oppstartsfase er det sannsynligvis mulig, kapasitetsmessig, å trekke veksler på kompetansen som studiestedsadministrasjonen og bibliotekansatte ved studiested Kongsberg har inne fagområdet statsvitenskap. Administrasjonsdirektør vil sammen med biblioteksjef, studie- og forskningssjef og administrasjonssjefene foreslå løsninger som fremmes i IDF møtet.

I referatet fra lokalt IDF møte i Kongsberg er det også kommentert at en eventuell flytting av statsvitenskap til Drammen kan få konsekvenser for studentmiljøet. Det kommenteres videre at en bør se på muligheter for en styrking av studiestedets totale antall studenter. Det er høsten 2009 nedsatt et utvalg bestående av faglige ansatte fra AØS og ATEK, samt administrasjonen, for å utrede mulighetene for å etablere nye industrinære studietilbud i Kongsberg. Konkret jobbes det nå med å vurdere utvikling av et nytt program innen industriell økonomi. Dette er en konkret oppfølging av campus utvalgets rapport. Ved en relokalisering av studietilbud fra et studiested til et annet kan dette danne grunnlag for nye og mer profilmessige tilbud ved det studiestedet som får ledig kapasitet infrastrukturemessig.

Personalpolitisk omstilling

Høgskolen inngikk en omstillingsavtale med tjenestemannsorganisasjonene med virkning fra 01.04.09. Med omstilling i denne avtale forstås:

- interne organisasjonsendringer
- endringer av geografisk plassering av høgskolens studietilbud og/eller nedlegging av studietilbud eller andre tilhørende støttetjenester
- flytting av arbeidsoppgaver, omdisponering av personale og bytte av tjenestested som følge av det ovenstående

Når det gjelder relokalisering av statsvitenskap og de ansatte som blir berørt kan omstillingsavtalen komme til anvendelse på noen punkter. Det er fire faste ansatte ved AØS som berøres av saken, av disse vil én ansatt få lengre arbeidsreise ved ny lokalisering. Dette vil bli fulgt opp av nærmeste leder i samarbeid med personaleseksjonen. Det planlegges ikke med at ansatte i administrasjonen endrer sitt daglige arbeidssted.

Styresak – Høgskolen i Buskerud

Saksdokumenter:

1. Notat fra dekan AØS: Statsvitenskap – lokalisering av 20. august 2009. Vedlagt.
2. Styresak 69/08 Utredning om faglig virksomhet, administrativ virksomhet og geografisk tilhørighet av studier. Vedlagt.
3. Utkast til Campus profil presentert av rektor ved styrets strategiseminar 15. oktober. Vedlagt.

Rektors sign.:

Dato: